

Purpose. The purpose of the article is to reveal peculiarities of lingual objectification of cultural codes in poetic text by the famous Ukrainian poet-Sixtier Vasyl Stus.

Results: The research characterizes context of anthropomorphic, biomorphic, natural, substantial, and spiritual cultural codes. Their lingual objectification in Vasyl Stus's poetry demonstrates that these codes are based on folk notions about humans, their body parts, animals, plants, natural phenomena, celestial bodies, household objects, and spiritual values (religion and mythology). The conducted analysis proves that Ukrainian worldview is an important source of cultural interpretation of reality and its lingual reflection. Vasyl Stus deeply knows Ukrainian ethnocultural traditions and has a great command in their artistic expression.

Discussion: The study shows that lingual representation of different codes in Vasyl Stus's poem "Flows" has a vivid ethnocentric accent. Analysis of the poetic text with regard to cultural codes as carriers of Ukrainian collective consciousness provides a basis for the cognitive analysis methodology. It serves for profound investigating of ethnoconsciousness which is encoded in the structure of language units. This kind of fiction texts analysis is highly promising.

Keywords: cultural code, code typology, linguoculture, ethnoconsciousness, symbolization, poetic text.

Vitae

Tetyana Vilchynska is Doctor of Philology, Professor, Dean of Faculty of Philology and Journalism, Professor of Department of General Linguistics and Slavic Languages in Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University. Her research interests include cognitive linguistics, linguoculturology, and text linguistics.

Correspondence: tetyana_v@ukr.net

Юлія Гришко

УДК 81'38'42

A NEW APPROACH TO THE TYPOLOGY OF NONCE WORDS (ON THE BASE OF UKRAINIAN POETICAL DISCOURSE)

Виділено основні аспекти сучасних досліджень у галузі okazіоналістики. Проаналізовано класифікації okazіоналізмів, які пропонують Н. Бабенко, О. Ликов, О. Стишов, Л. Павленко, В. Ізотов. Укладено розширену класифікацію фонетичних okazіоналізмів, яка є суттєвим доповненням до загальної класифікації. Схарактеризовано кожний тип індивідуально-авторських одиниць на прикладах вокально-консонантних новотворів українських поетів М. Семенка, Г. Шкурупія, Б.-І. Антонича, Ю. Шпола, В. Неборака, Ю. Андруховича, О. Ірванця, І. Римарука, Ю. Позаяка, С. Жадана та ін.

Ключові слова: okazіоналізм, фонетичний okazіоналізм, класифікація фонетичних okazіоналізмів, критерій okazіональності, український поетичний дискурс.

The linguistics of the last decades is characterized by an activation of researches in the fields of neology, neography and nonce word studies. In connection with this, there is an urgent need to establish a terminological and conceptual apparatus, devoid of any ambiguity of interpretation, as well as the development of clear definition of the category "occasionality". On the basis of the review of modern linguistic studies devoted to the processes of the individually author's nomination, scientific works can be grouped in accordance with the aspects of the solved problems:

1) the substantiation of the term "nonce word" ("occasionalism"), the differentiation between the terms "nonce word", "neologism", "potential word" (scientific articles by O. Turchak, Zh. Koloiz, V. Hladka, K. Nykytchenko, O. Kosovych, N. Belova, V. Zerula);

2) functioning of occasionalisms in political, advertising texts and mass-media (works by N. Yemchura, T. Krutko, L. Kravchuk, Yu. Kaluzhynska, L. Diadechko, O. Siredzhuuk, O. Styshov, P. Nissile);

3) nonce-words in the fairy-tale genre and fantasy (researches by I. Denysova, I. Aleksandruk, A. Zubryk, D.-E. Vladu);

4) problems of translation of occasional units (works by O. Turchak, A. Zubryk, D. Mymrina, A. Vaseeva);

5) children's occasional word-building (articles by K. Krutii, O. Kosovych, I. Denysovets, O. Mokliak);

6) lexical occasionalisms in poetry (scientific works by H. Vokalchuk, I. Loshchynova, I. Brailko, L. Pavlenko).

The second and sixth aspect groups have the highest level of scientific elaboration. The least investigated is the sound organization of belletristic communication texts. So, the connotative semantic-pragmatic parameters of Ukrainian poetic language were researched by L. Ukrainets. The problem of phonetic occasionalisms (hereinafter – OPh.U, Ph.NW) using in poetic discourse still remains unrepresentative in linguistic results by Ukrainian and foreign researchers.

The purpose of the article is to determine the place of phonetic occasionalisms in the general classification of author's innovations, to classify vocal-consonant occasional units.

The material for our research is Ukrainian poetical discourse of 20th – 21st centuries.

The scientific usage of the concept of "occasionalism" begins since the end of the 19th century, when in 1880 the work by German linguist G. Paul "Principles of the History of Language" was published (Paul). In 1926 the term

“occasional” was used by R. Shor in the work “Language and Society” (Shor). However, strengthening the position of the definition “occasionalism” is associated with the name N. Feldman, who in 1957 (in the article “Nonce Words and Lexicography”) initiated the study of occasional vocabulary from the point of view of theory (Feldman).

Problems of nonce words classification are actively investigated from the end of the 20th century. To date, there are several groups of occasionalisms. Thus, N. Babenko distinguished 5 types of occasional units:

- 1) phonetic occasionalisms;
- 2) lexical occasionalisms;
- 3) grammatical occasionalisms;
- 4) semantic occasionalisms;
- 5) occasional word-combinations (Babenko).

Some researchers distinguish graphoderivatives (Izotov 83), or graphosementisms (Vokalschuk 26), occasionalisms focused on graphic (Styshov 49). H. Vokalchuk adds quasinomination and neoborrowing (Vokalchuk 26). L. Pavlenko and A. Lykov extend the classification by juxtapositions (Pavlenko 38; Lykov 11).

The Slavonic linguist E. Zemskeya among the causes of occasionalisms’ rise calls the non-normative use of derivational models, which is associated with an insufficient level of language learning (for example, children’s occasional word formation) or conversely, with an extremely high level of language proficiency and the desire to language renovation (for example, writers) (Zemskeya 59). Individually author’s innovations become the most complete design of the latent language resources, enriching the “arsenal” of expressive means (Brailko 61).

Occasionalisms in poetical communication are formed by a non-productive model (Hanych 165), which promotes to the amplification of the expressiveness of a word innovation (that has an inherent character); that is, occasional units are expressive in themselves due to the peculiarities of the internal word-building structure (Hladka 24). Based on the existing derivative potential of the language, poets expand the sphere of effect of word-building schemes and models (Brailko 61). However, OPh.U are a completely separate kind of author’s innovations, because they not only neutralize the linguistic norm, but also often formed on the pattern of author’s model, which does not even exist in the language.

Modern Ukrainian poetical discourse has absorbed the most diverse types of occasional units, since masters of artistic word tend to “non-stereotype” reproduction of the surrounding world (Brailko 57).

We propose our own classification of Ph.NW, in which we pay special attention to the understudied component – OPh.U.

On the basis of a linguistic analysis of 1500 pages of Ukrainian poetry discourse the Ph.NW were selected by the continuous sampling method. By classifying these sound individually author’s new poetical discoveries, we were guided by 3 criteria:

- 1) the degree of deviation from usage;
- 2) the presence of assonances and alliterations;
- 3) cooperation with other levels of language.

Based on these criteria and on the above described classifications, the OPh.U are divided into 6 main groups, some of which are subdivided into subgroups:

1. Actual phonetic occasionalisms, or direct phonetic occasionalisms.
2. OPh.U at the level of sound-reproducing and sound-imitation (onomatopoeia) have 3 varieties:
 - 2.1. OPh.U for the representation of human actions (voice, steps, etc.);
 - 2.2. OPh.U, which simulate the sounds of wildlife (voices of animals, birds, natural phenomena);
 - 2.3. OPh.U, which form the acoustic impression of the movement of machines and mechanisms (like clockwork, car, etc.).
3. OPh.U, connected with the change of the inner form of the word.
4. OPh.U of an allusion type.
5. OPh.U on the base of alliterations and assonances.
6. Complex occasional graphic-phonetic formations, including:
 - 6.1. Occasionalisms focused on graphic form;
 - 6.2. Quasinomination;
 - 6.3. Juxtaposition;
 - 6.4. Combining several types of above-mentioned OPh.U.

Let’s consider each type of Ph.NW on examples, selected from the Ukrainian poetical discourse.

1. Actual, or direct OPh.U, is a type of occasional novelties that has a zero interpretation outside the context. This type is fully optimized for the effect of acoustic and articulatory properties of sounds (Hryshko 254–255). That is, the author creates a kind of poetic play with sound (Kachurovskyi 186). For example, as completely occasional poem “Lialia” (“Baby”) by G. Shkurupii, in which the artist most actively uses Ukrainian consonant sound [l] and vowels [i], [a] that create a positively marked aesthetic modality (Ukrainets 195) exactly thanks to acoustic and articulatory characteristics of these sounds:

лю

льоль льоль

лієлі лієлі <...>

ае еа ео лєлі <...>

ліле люліт лілят лінг <...>

лю

льоль льоль

мойреюль анц ой

канц канц (Shkurupii).

2. OPh.U on the base of sound-imitation and sound-reproducing are different from the traditional (which often used in fiction and easily recognizable outside the context). For example, with the help of sound-reproducing, M. Semenko in his poetical work “Virsh” (“The Poem”) simulates the noise of tires, and Yu. Shpol in the poem “Sumom smerekovykh sniv...” (“By the Sadness of Fir Dreams...”) – the tick of the clock:

фффф

дмухало пирхало

шшшш

шипіло шумно за машиною <...> (Semenko 149);

<...> І нудно, нудно нудотою

Нидінням зодягнених неділь...

Неділь?!..

Діль! Неділь!

Дірлім-бом-бом, дірлім бом-бом! <...>

Чвірк! – чичітка-чітко-чітка –

є у дзвона бом: -

– Бім-бом. Бім-бом-бом. Бім... бо... <...> (Shpol 72).

В.-І. Antonych in the poem “Popid namy, popid namy...” (“Under Us, Under Us...”) combines the sound-reproduction of human voice and human steps:

<...> Попід нами, попід нами

юрба

жовто іде

шр, шр, шр,

гряде,

шр, шр, шр.

Ту, том, де, вперед

все, все, шр, шр <...>.

Стаєм, шепочем, свищем

с, с, с <...> (Antonych 251–252).

В.-І. Antonychch perfect simulates in his poetical works the sounds of nature, such as the noise of water, which in connection with alliteration *sh* [ʃ], increases the lexeme *shum* (noise):

Шумить і шамотить шумка шума,

шум прибирає, як весною повінь <...>

Шпарка шурула шурубура шуму <...> (Antonych 67).

3. OPh.U, connected with the transformation of the word inner form, are based on intentional substitution by the author of the normatively expected phonemes. For example:

<...> Я зупиняю механізм. Я касу замикаю.

Микаю-за. Ка-ю-ми-за <...> (Andrukhovych, “Ekzotychni Ptakhy i Roslynny” 6).

There is also a model of direct author’s occasional metathesis in this poem.

Another example of a OPh.U of this type intensifies the effect on the addressee owing to the alternation of regulatory for this context Ukrainian voiced sounds *d* [d], *zh* [ʒ], *b* [b] with their unvoiced correlates. This creates the effect of specific articulatory stylization like in German language:

<...> отин трупач,

тфох шофніріф,

ропітнікіф <...> (Andrukhovych, “Moia Ostannia Terytoriia” 28).

4. OPh.U of an allusion type are similar to folk genres (charms, glossolalias, meditations, folk ritual songs, etc.):

<...> шабадабада шабадабада

шаба даба да (Irvanets 69).

The frequent for this type of PhNW in the Ukrainian poetical discourse are a repetition *lada*, *dana* that have ancient history of mythical poetical creativity. After all, *lada* is an appeal to the Old Slavonic goddess of world harmony, beauty and love Lada. This appeal is common in the Ukrainian calendar-ritual poetry of the spring cycle (Voitovych 271). *Dana* is a goddess of water and rivers, and an appeal to her is also inherent in Ukrainian ritual (Voitovych 125):

<...> тра-ля-ля, леле, дана-дана!.. (Andrukhovych, “Moia Ostannia Terytoriia” 21);

<...> І зоря таємну має владу.

Ляда. Чоколяда. Коляда (Andrukhovych, “Moia ostannia terytoriia” 32).

In the poem by Yu. Andrukhovych, there is also the appeal to Koliada, which is not accidental: Koliada is an Old Slavic god, who begins a new agricultural year (Voitovych 240). As you can see, OPh.U can acquire sacral semantics.

5. OPh.U based on alliterations and assonances often combines with direct OPh.U and OPh.U at the level of sound-reproducing and onomatopoeia, duplicating their vocal-consonant structure and acting as an important constructive means (Koptilov 214). The usual repetition of homogeneous sounds is relatively neutral, but related to other elements of emotionally colored speech, in the system it becomes an element of the strengthening of this emotionality (Timofeev 33):

Ляля-Бо
вибирає любо
проповідує любе
і кохає Лі Бо
лю бо лю
болюболюбою
бо <...>
юр-бу-бу
бубу-юр-бубу
юрбу <...> (Neborak 309)

6. Complex graphic-phonetic occasional formations in the Ukrainian poetical discourse are like basis for the construction of logogriffs, meso-poems, pseudosegmentations, poetry-conglomerates, etc. (“Literaturoznavchyi Slovnyk-Dovidnyk”).

For example, poetical works by V. Neborak is marked by the functioning of a large number of complex graphic-phonetic occasional units. Thus, in the poem “Bubon” (“Tambourine”) poet with a pragmatic aim to influence on addressee simulates the mood of protest, first of all using the intensification of the labial consonant [b] and labialized vowel [u]:

<...> **БУ** дифірам**БАм БУ** та**БУ**
Вам зуби вставить **БУБАБУ** <...>
БУ смерті і безсмертю **БУ**
і **БУ** і **БА** і **БУБАБУ** (Neborak 304)

Phonetic accentuated occasionalisms, which are components of the logogriff, are active in the poem “Vona Pidnimaetsia Yak Holova...” (“It Goes Up Like A Head...”), in which the author gradual makes short the phrase “Ya litaiucha holova” (“I am a flying head”):

<...> Бруківку темну свято полоще
і в небеса Ренесансу гряде
МАСКА – ЛІТАЮЧА ГОЛОВА
Я ЛІТАЮЧА ГОЛОВА
Я ГО ЛОВА ЛІТА
ЮЧА ГОЛО ВАЯ
ЧАГОЛО Ю АЯ
АО А О (Neborak 306).

Such a logogriff, however, without graph-accented occasionalism, is in the creative work by Yu Pozaiak. The author builds a poem on the gradual shorting of refrain phrases “Prykhodte do mene zavtra! Ya rozkazhu vam pravdu!” (“Come to me tomorrow! I will tell you a truth!”). The poet shorted these phrases at the end of the work to direct Ph.NW:

Приходьте до мене завтра!
Я розкажу вам правду!
Приходьте до мене автра
Я розкажу вам равду!
Пи одьте о мее авра
Я оза жу ам аву!
Пи о те о мее ава
Я ао жу а ау!
И о е о ее аа!
Я оа у а ау! (Pozaiak)

The quasinominations and juxtapositions are spreading linguistic units in the Ukrainian poetical discourse. For example, O. Irvanets in his poem “Proshchalnyi Romans” (“Parting Romance”) combines quasinomination with pseudosegmentation :

«Навіщо ти кидаєш милу,
Наві-щоти-ки-даєш?
Це ж, може, остання любов,
Тожнекидайї!..» (Irvanets 21)

I. Rymaruk in his poetical work “Hlosolaliia” (“Glossolalia”) uses only quasinomination as a Ph.O:

<...> даремна хода тверда не тут
освітить межу заповітну
словозвізда
істинновамкажу <...> (Rymaruk 206).

The modern “Internet-poet” Ze Ja creates the original compound by combining graph-accented occasionalism and quasinomination:

<...> *Все-таки перегляну КАВИ-НЕ-ВЖИВАННЯ –
І додаватиму трохи
Сонця в напій <...>* (Ze Ja 32).

The most frequent component of juxtapositions is a semantically marked lexeme *мама* (*mamma*) that (combining with its part of juxtaposition) forms a special stylistic effect thanks to assonances of Ukrainian vowel [a]. From the point of view of Ukrainian phonetic semantics, vowel [a] has a positive associative meaning for Ukrainian native speakers (Ukrainets 73). For example, there are assonances [a] in the structure of juxtapositions in the poems by S. Zhadan (there are 3 Ukrainian vowels [a] among 4 vowels of juxtaposition), O. Irvanets (all 5 vowels of juxtaposition are represented by [a]), and Yu. Andrukhovych (there are 5 Ukrainian vowels [a] among 5 vowels of juxtaposition, too):

*мама/кока з тобою листя цибулі
мокри волокна бавовни овочів і морів <...>
мама/кока якщо ти дихаєш зябрами ти ковтаєш
воду ніби вино і чорний хліб немов наживку <...>
воском лежать небеса воском і шоколадом
любов **мама/кока** дорожча аніж виправдання <...>* (Zhadan 109);
<...> *Є одна Україна-ненька,
Але є ще й **Панама-мама.** <...>
І нарколога, і наркомана –
Всіх нас криє **мама-Панама.** <...>* (Irvanets 60);
<...> *по сей бік **багама-мама**
по той бік пальми гаїті <...>* (Andrukhovych, “Ekzotychni Ptakhy i Roslyny” 81).

Thus, occasional nonce words in Ukrainian poetical discourse are a productive mean of phono-stylistics. While they exercise a pragmatic function, enhances emotional expression. The highest level of context including have phonetic occasionalisms. There are six types of vowel and consonant novelties in Ukrainian poetical communication. Within the context of one poetic work include at least two types of nonce words. Certain types of O.Ph.U are based on lexical and grammatical individual-author’s units. Our research is not limited to the obtained results and it is oriented on further detailing of phonetic occasionalisms’ classification, as well as on the description of the interaction of occasional units at phonetic language level (as the base one) with units at other levels, in particular lexical.

References

- Babenko, Nadezhda G. *Okkasionalnnoye v Khudozhestvennom Tekste. Strukturno-semanticheskyy Analiz (Occasional in the Belletristic Text. Structural And Semantic Analysis)*. Kaliningrad, 1997. Web. 26 Oct. 2017.
- Braiko, Ihor. “Funktsionuvannia Okasionalnykh Imennykiv v Ukrainskii Poesii 20–30 rokiv XX stolittia (Occasional Nouns Functioning in Ukrainian Poetry of 20–30 years of 20th century)”. *Problemy Hramatyky, Fonetyky, Linhvistyky (Problems of Grammar, Phonetics, Linguistics)*. Poltava, 2001. 56–61. Print.
- Feldman, N. I. “Okkasionalnye Slova i Leksikografiya (Nonce Words and Lexicography)”. *Voprosy Yazykoznavniya (Questions of Linguistics)* 4(1957): 64–73. Print.
- Hanuch, Dmytro I., and Ivan S. Oliinyk. *Slovyk Linhvistychnykh terminiv (Dictionary of Linguistic Termini)*. Kyiv: Vyshcha Shkola, 1985. Print.
- Hladka, V. A. “Problema Vidokremlennia Neolohismiv Vid Okasionalnykh Utvoren (The Problem of Neologisms Separating From Occasional Forms)”. *Naukovyi Visnyk Chernivetskoho Universytetu (Scientific Herald of Chernivtsi University)*. Issue 484: Romano-Slavonic Discourse (2009): 21–26. Print.
- Hryshko, Yuliia. “Typy Fonetychnykh Okasionalismiv u Suchasnomu Ukrainkomu Poetychnomu dyskursi (Types of Phonetic Nonce Words in the Modern Ukrainian Discourse)”. *V Mizhnarodna Naukovo-Praktychna Internet-Konferentsiia “Suchasna Humanitarystyka”. 15 hrudnia 2017, Pereiaslav-Khmelnytskyi (V International Scientific and Practical Internet-Conference “Modern Humanitaristics”, December 15, 2017, Pereiaslav-Khmelnytskyi)*. Pereiaslav-Khmelnytskyi (Kyiv Region), 2017. 253–258. Web. 15 Dec. 2017.
- Izotov, V. P. *Parametry Opisaniya Sistemy Sposobov Russkoho Slovoobrasovaniya (Parameters for Describing of Russian Wordbuilding System)*. Orel: Publishing House of OSU, 1998. Print.
- Kachurovskiy, Ihor. *Fonika (Phonics)*. Munich, 1984. Print.
- Koptilov, V. V. “Zvukovi Povtory i Spivvidnoshennia Mizh Nymy (Sound Reiterations And Correlation Among Them)”. *Suchasna Ukrainska Literaturna Mova. Stylistyka (Modern Ukrainian Literary Language. Stylistics)*. Ed. by I. K. Bilodid. Kyiv: Publishing House “Naukova Dumka”, 1973. 214–228. Print.
- “Literaturoznachnyi Slovyk-Dovidnyk (Literary Reference Dictionary)”. Ed. by R. T. Hromiak, Yu. I. Kovaliv & V. I. Teremko. Kyiv: Publishing Centre “Akademiia”, 2006. Print.
- Lykov, Aleksey G. *Sovremennaya Russkaya Leksikologiya (Russkoe Okkasionalkoe Slovo) (Modern Russian Lexicology (Russian Nonce Word))*. Moscow, 1976. Print.
- Paul, Herman. *Principien der Sprachgeschichte (Principles of History of Language)*. Halle, 1880. Web. 29 Jan. 2018.

Pavlenko, L. P. "Skladni Imennyky-Okasionalismy v Poetychnomu Konteksti (Compound Occasional Nouns in Poetical Context)". *Ukrainska Mova I Literatura v Shkoli (Ukrainian Language and Literature in the Secondary School)* 8 (1983): 33–34. Print.

Shor, Rosaliya. *Yazuk i Obshchestvo (Language and Society)*. Moscow: URSS, 2015. Print.

Styshov, O. A. *Ukrainska Leksyka Kintsia XX Stolittia (Na Materiali Movy Zasobiv Masovoi Invormatsii) (Ukrainian Vocabulary of the End of 20th century (On the Base of Mass-Media Speaking))*. Kyiv: Publishing Centre of KNLU, 2003. Print.

Timofeev, Leonid I. *Ocherki Teorii i Istorii Russkoho Stikha (Essays in Theory and History of Russian Poem)*. Moscow, 1958. Print.

Ukrainets, Liudmyla F. *Fonetychna Konotatsiia v Ukrainskii Poetychnii Movi XX–XX Stolit: Semantiko-prahmatychnyi Vymir (Phonetic Connotation in Ukrainian Poetical Language of 20th–21st centuries: Semantic and Pragmatic Aspect)*. Poltava, 2014. Print.

Voitovych, Valerii. *Ukrainska Mifolohiia (Ukrainian Mitology)*. Kyiv: Lybid, 2002. Print.

Vokalchuk, Halyna M. *Ya – Bezzrazkovosti Poet (Slovotvorchist M. Semenka) (I am a Poet of Non-Standard (Creative Wordbuilding by M. Semenka))*. Rivne: Perspektyva, 2006. Print.

Zemskaya, Elena A. *Kak Delayutsa Slova (How Words Arise)*. Moscow, 1963. Print.

List of Sources

Andrukhovych, Yurii. *Ekzotychni Ptakhy i Roslyny: Poesii (Exotic Birds and Plants: Poetry)*. Kyiv: Molod, 1991. Print.

Andrukhovych, Yurii. *Moia Ostannia Terytorii. Vybrani Tvory. Poesiia, Proza, Eseistyka (My Last Territory. Selected Works. Poetry, Prose, Essays)*. Lviv: LA "Piramida", 2009. Print.

Antonych, Bohdan-Ihor. *Vybrani Tvory. Poesii (Selected Works. Poetry)*. Kyiv: Smoloskyp, 2012. Print.

Irvanets, Oleksandr. *Mii Khrest (My Cross)*. Kharkiv: Folio, 2010. Print.

Neborak, Viktor. "Poesii (Poetry)". "Bu-Ba-Bu" (Yurii Andrukhovych, Oleksandr Irvanets, Viktor Neborak). *Vybrani Tvory. Poesiia, Proza, Eseistyka ("Bu-Ba-Bu" (Yurii Andrukhovych, Oleksandr Irvanets, Viktor Neborak). Selected Works. Poetry. Prose. Essays)*. Lviv: LA "Piramida", 2008. 304–348. Print.

Pozaiak, Yurko. *Poesii (Poetry)*. Web. 25 Nov. 2017.

Rymaruk, Ihor. *Sloza Bohorodytsi. Poesii (Virgin Mother's Tear. Poetry)*. Kyiv: Dnipro, 2008. Print.

Semenko, Mykhail. *Poesii (Poetry)*. Kyiv, 1985. Print.

Shkurupii, Geo. *Psykhotezy. Vitryna Tretia. Poesii (Psychotheses. The Third Showcase. Poetry)*. Web. 30 Nov. 2017.

Shpol, Yulian. *Vybrani Tvory. Poesii (Selected Works. Poetry)*. Kyiv: Smoloskyp, 2007. Print.

Zhadan, Serhii. *Lili Marlen: Knyha Novykh ta Vybranykh Virshiv (Lily Marlen: The Book of New and Selected Poems)*. Kharkiv: Folio, 2011. Print.

Ze Ja. "Poesii (Poetry)". *100 Molodykh Poetiv Ukrainy. Antolohiia (100 Young Poets of Ukraine. Anthology)*. Kyiv: Avtohrad, 2006. 32. Print.

List of Abbreviations

OPh.U – occasional phonetic unit

Ph.NW – phonetic nonce word

Надійшла до редакції 18 березня 2018 року.

A NEW APPROACH TO THE TYPOLOGY OF NONCE WORDS (ON THE BASE OF UKRAINIAN POETICAL DISCOURSE)

Yuliia Hryshko

Ukrainian Language Department, Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University, Poltava, Ukraine

Abstract

Background: The scientific researches in the field of neology, neography and occasionalisms are active in the modern linguistics but the research of phonetic occasionalisms (nonce words) is an actual problem. There is definition of phonetic nonce word in linguistic but still without detail describing and classification.

Purpose: The purpose of the research is to distinguish phonetic nonce words in the common classification of occasionalisms and to describe them with giving examples from Ukrainian poetical discourse.

Results: We have analyzed 1 500 pages of Ukrainian poetical discourse. As the main method for selection of phonetic occasionalisms we used continuous sampling method which makes it possible to classify phonetic occasionalisms into six groups: 1) direct phonetic occasionalisms; 2) phonetic occasionalisms on the base of sound-imitation and sound-reproducing; 3) phonetic occasionalisms on the base of word inner form transformation; 4) phonetic occasionalisms on the base of alliterations and assonances; 5) phonetic occasionalisms of allusion type; 6) complex phonetic and graphic occasional combinations which include the features of two or more above-mentioned types of occasionalisms. The second and fifth groups have also sub-groups. The second group of occasionalisms includes: phonetic occasionalisms which represent sound effect of a human voice / steps etc.; phonetic occasionalisms which represent sound effect of nature (birds, animals, rain, thunder etc.); phonetic occasionalisms which represent

sound effect of different machines and mechanism (clockwork, car etc.). The fifth group includes: graphic occasionalisms; quasi-nomination; juxtaposition; combinations of different types.

Discussion: Ukrainian poetical discourse is characterized by functioning of different types of occasionalisms which have place on all language levels – from phonetic to syntactic. Lexical nonce words and phonetic occasionalisms are the most active stylistic units in Ukrainian poetry. In our future researches we will describe correlations of lexical and phonetic nonce words in belletristic literature.

Keywords: occasionalism, phonetic occasionalism, classification of phonetic occasionalisms, criterion of occasionality, Ukrainian poetical discourse.

Vitae

Yuliia Hryshko is Master of Philology, postgraduate student of Ukrainian Language Department at Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University, speciality – Philology (Linguistics). Her area of research interests include: text linguistics, phonetics, stylistics, psycholinguistics, pedagogics, Ukrainian folk-lore, Old Slavonic mythology.

Correspondence: yuliia_hryshko@ukr.net

Костянтин Мізін

УДК 811.112'373.3:392.71

НІМЕЦЬКИЙ ЕТНОУНІКАЛЬНИЙ КОНЦЕПТ *KUMMERSPECK* ТА ЙОГО СМИСЛОВІ КОРЕЛЯТИ

*Статтю присвячено встановленню змісту, передусім культуроспецифічного, лакунарної німецької лексеми *Kummerspeck* на основі німецько-українського перекладацького аналізу зразків публіцистичного дискурсу для визначення специфічних та унікальних смислів німецького лінгвокультурного концепту *KUMMERSPECK*. У такий спосіб виявлено, що в українській мові не лише не існує однослівного еквівалента німецької композити *Kummerspeck*, але й описово це слово перекладається чи не кожен раз по-різному, зберігаючи у більшості випадків домінувальне семантичне ядро – компоненти “ожиріння” та “переїдання”. Установлено, що найближчим смисловим корелятом до актуального нині через проблему ожиріння німецької нації концепту *KUMMERSPECK* є концепт *FRUSTFRESSEN*, який має обмежену сферу функціонування.*

Ключові слова: лінгвокультурологія, концепт, лінгвоспецифічність, етноунікальність, стресове ожиріння.

Постановка проблеми. В одному з останніх випусків “Лінгвістичних студій” була опублікована стаття проф. Т. Космеда “Актуалізація категорій “лінгвонаціоналізм” і “лінгвопатріотизм” у сучасному мовознавстві” (Kosmeda), де авторка досить аргументовано дискутує з опонентами лінгвокультурології на тему коректного, політично неупередженого розмежування понять “лінгвонаціоналізм” і “лінгвопатріотизм” як у нинішніх лінгвокультурологічних розвідках, так і в пострадянському мовознавстві в цілому. Її дослідження повністю перегукується з моїми статтями (див., напр.: Mizin, “Linguoculturologija i Linguonasyonalizm”; Mizin, “Lingvokul’turnij Koncept “Karci””), що присвячені питанням, які постійно піднімають критики (див., напр.: Pavlova, Bezrodnyu; Prozhylov) цієї відносно молоді мовознавчої дисципліни щодо (1) верифікаційної слабкості та неопрацьованості методологічного інструментарію лінгвокультурології, (2) поширення епігонства у царині останньої, а також (3) звинувачення лінгвокультурології у пропагуванні ідей лінгвонаціоналізму. На моє – аргументоване у згаданих працях – переконання, (1) епігонство “процвітає” в лінгвокультурології не більше, ніж в інших “модних” пострадянських мовознавчих напрямках, (2) наукова верифікація лінгвометодології цієї дисципліни обов’язково підсилюється емпіричними методами традиційного мовознавства, чого вперто не бажають брати до уваги “антилінгвокультурологи”; 3) мета лінгвокультурології полягає не у пропаганді якихось лінгвонаціоналістичних ідей, а у виявленні за допомогою мови спільного (універсального) та відмінного (специфічного, унікального) в культурі представників різних мовних спільнот, включаючи і їхню соціокультурну поведінку.

Найбільш дивною позицією опонентів лінгвокультурології є та, що вони і далі, попри XXI століття, обстоюють “догму” позитивістів минулого століття, що відомості про культуру не можна отримувати безпосередньо з мови, оскільки інформацію про ту чи іншу культурну особливість представників певного лінгвосоціуму дослідник отримує лише шляхом ознайомлення з цією культурою (див., напр.: Pavlova). І мова тут, начебто, ні до чого.

Добре. Дослідник отримав інформацію, що явись / якийсь предмет є культуроспецифічними. Що далі? Як перевірити істинність цієї інформації? Бо відомо, що часто антропологічні, культурологічні, етнологічні чи етнографічні дослідження тяжіють до відвертого етноцентризму або вибудовуються на хибних авто- чи гетеростереотипах. А далі все абсолютно традиційно: і лінгвокультурологи, і лінгвоконцептологи, і етнолінгвісти, і мовознавці-позитивісти залучають у такому випадку одні й ті ж перевірені часом емпіричні методи мовознавства – етимологічний аналіз, дефініційний аналіз, контекстний аналіз, лінгвостатистичні методики та ін. І та думка, що лінгвісти інформацію про специфічність / унікальність явищ або предметів навколишнього світу мають спочатку отримувати на основі екстралінгвального аналізу, абсолютно не